

Danske Bank

Dansk PMI

Oktober

København, den 1. november 2002

Dansk PMI offentliggøres i et samarbejde mellem Dansk Indkøbs- og Logistik Forum og Danske Bank

For yderligere information:

Mette Hylleberg, DILF
33 21 16 66, mh@dilf.dk
www.dilf.dk

eller

Thomas Kyhl, Danske Bank
33 44 18 77, tky@danskebank.dk
<http://danskeanalyse.danskebank.dk>

Markant fald i Dansk PMI

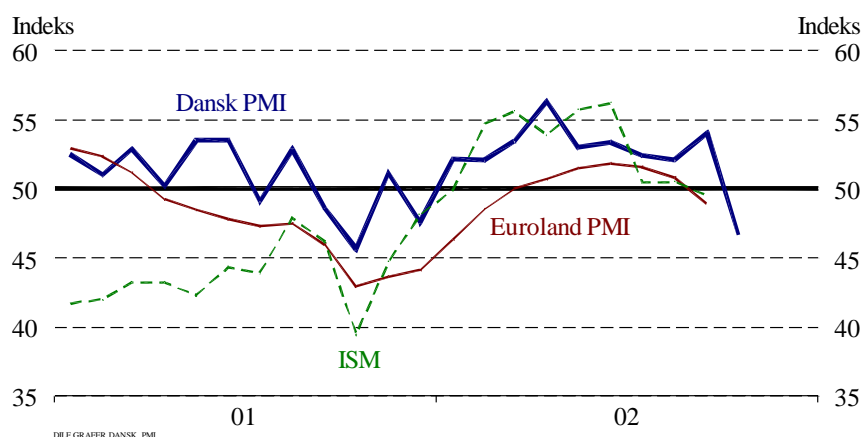
- Dansk PMI faldt i oktober til 46,7 (sæsonkorrigeret) fra 54,0 i september. Indekset peger dermed på fald i produktionen i industrien.
- Faldet i Dansk PMI er meget bredt funderet. Alle de underindeks, som indgår i beregningen af Dansk PMI, er således faldet tilbage i forhold til sidste måned.
- Dansk PMI har ligget stort set fladt på lidt over 50 hen over sommeren, mens det amerikanske og europæiske PMI er faldet tilbage. Dagens tal indikerer imidlertid, at de danske industrivirksomheder nu rammes af den internationale industrivækstpause, som startede i sommer.
- Man skal dog være varsom med at overfortolke enkeltstående månedlige udsving i Dansk PMI. Udviklingen skal ses over nogle måneder. Betragtes et 3-måneders glidende gennemsnit peger strømpilen for den danske industri dog stadig klart i nedadgående retning.
- Med et niveau på under 50 peger nu både Dansk PMI og industritilliden fra Danmarks Statistik (offentliggjort i går: -6) i retning af faldende produktion og på en trist start på 4. kvartal for dansk industri.

Dansk PMI

Indeks, sæsonkorrigeret	sep-02	okt-02
Dansk PMI.....	54,0	46,7
=0,30*Nye ordrer.....	54,9	44,4
+0,25*Produktion.....	56,7	47,1
+0,20*Beskæftigelse.....	48,2	42,9
+0,15*Leveringstid.....	54,1	47,6
+0,10*Lager.....	51,1	43,5

Indeksene er beregnet, så man får et indeks mellem 0 – 100 (halvdelen af de neutrale i % plus de positive i %). Er indekset over 50 indikerer det ekspansion i økonomien.

Dansk PMI peger nedad i oktober

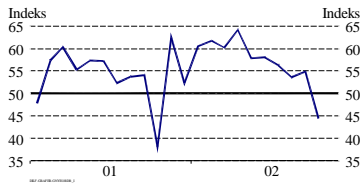

Næste offentliggørelse:
Mandag den 2. december 2002

Dansk PMI offentliggøres hver måned i et samarbejde mellem Dansk Indkøbs- og Logistik Forum (DILF) og Danske Bank. Dansk PMI er baseret på en undersøgelse blandt danske industrivirksomheder (DILF's medlemmer) som repræsenterer mindst 10% af den samlede industriomsætning i Danmark. Dansk PMI var tidligere kendt som DILF's industribarometer i ikke-sæsonkorrigeret form. Danske Bank har ikke adgang til de enkelte medlemmers svar. Dansk PMI er baseret på samme metode som PMI-indeksene i andre lande herunder for eksempel det amerikanske PMI fra ISM og Euroland PMI. Eftertryk er tilladt ved tydelig kildeangivelse

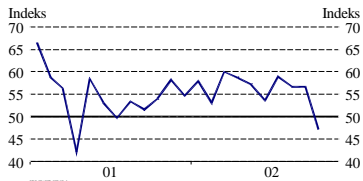
Dansk industri rammes nu af vækstpause

Nye ordrer

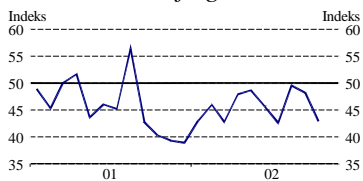
Underindekset for nye ordrer faldt kraftigt i oktober til 44,4 fra 54,9 i september. De danske industrivirksomheder tilkendegav dermed, at de har modtaget færre nye ordrer end for en måned siden. Siden årsskiftet har indekset for nye ordrer ligget et pænt stykke over 50, og indekset har dermed afspejlet den tiltagende vækst i den globale industri. De seneste måneder har dog budt på en vækstpause i den globale industri, hvilket ser ud til at have påvirket de danske virksomheders ordreindgang i negativ retning.

Produktion

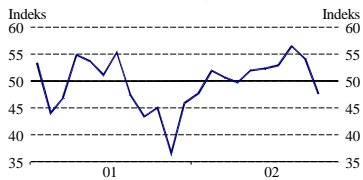
Ikke kun indekset nye ordrer faldt i oktober, også underindekset for produktionen viste tilbagegang med et fald til 47,1 i oktober fra 56,7 i september. Der er dermed et flertal af industrivirksomheder, som har registreret en tilbagegang i produktionen i forhold til den seneste måned. Underindekset for produktionen er en god indikator for industriens omsætning, og dermed en vigtig indikator for, hvor hårdt dansk industri rammes af den internationale lavvækst. Det seneste fald i underindekset produktion peger i retning af en trist start på 4. kvartal for dansk industri.

Beskæftigelse

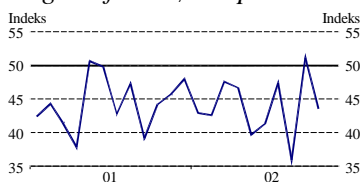
Underindekset for beskæftigelsen faldt i oktober, og ligger nu i 42,9, det vil sige, at de danske virksomheder tilkendegav, at de har færre ansatte end i sidste måned. Indekset er faldet tilbage de to seneste måneder efter at være steget pænt siden årsskiftet. Den lave økonomiske vækst sidste år førte ikke til kraftige afskedigelser i industrien i starten af året, men industrien valgte senere på året at tilpasse deres kapacitet en smule. Forårets industriopsving har imidlertid reduceret virksomhedernes behov for at reducere medarbejderstaben indtil vækstpausen i industrien satte ind. Indekset peger på, at beskæftigelsen i industrien pt. er faldende.

Leveringstid

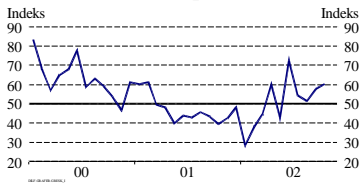
Leverandørernes leveringstid er med et indeks på 47,6 blevet kortere i oktober. Underindekset for leveringstiden lå på 54,1 i september. Generelt indikerer en kortere leveringstid en lavere aktivitet, og underindekset peger således i retning af lavere aktivitet. Leveringstiden er blevet længere i takt med, at opsvinget i starten af året tog til, men er med dagens tal blevet kortere formentlig som følge af den internationale lavvækst.

Lager af indkøbte produkter

Virksomhedernes lagre af indkøbte produkter er mindre end for en måned siden. Indekset for lager af indkøbte produkter lå således på 43,5% i oktober. Dermed er underindekset tilbage under 50, hvor det har ligget det seneste år. Indekset viser store udsving fra måned til måned og har den mindste vægt i Dansk PMI. Virksomhederne angiver "bevidst lagerreduktion" og "mindre ordretilgang" som årsag til et mindre lager af indkøbte produkter. Formindskelsen af lagrene af indkøbte produkter kan fortolkes som, at virksomhedernes lagre af indkøbte produkter er mindre, fordi de vurderer, at de ikke har brug for et større lager med de nuværende produktionsudsigter. Dermed trækker indekset Dansk PMI nedad.

Indkøbspriser

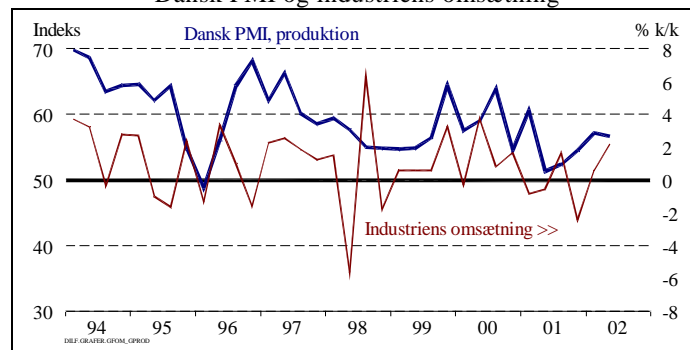
Underindekset for indkøbspriser lå i oktober på 60,3, hvilket indikerer, at indkøbspriserne er steget siden september. Siden det globale industriopsving begyndte at tage fart i slutningen af sidste år, har flere og flere virksomheder tilkendegivet, at indkøbspriserne er steget. De seneste par måneder har pausen i industrikonjunkturerne dog betydet, at lidt færre virksomheder har tilkendegivet, at indkøbspriserne er steget.

Hvad er Dansk PMI?

Dansk PMI er ikke en decideret forventningsindikator, men er derimod baseret på besvarelsen af spørgsmål omkring virksomhedens faktiske aktivitet. Dermed adskiller Dansk PMI sig fra for eksempel industriens konjunkturbarometer fra Danmarks Statistik, som omfatter virksomhedernes vurdering af både faktiske forhold og deres forventninger til den nærmeste fremtid. Dansk PMI indeholder kun en slags produktionsforventninger i form af underindekset for nye ordrer. Danmarks Statistiks konjunkturbarometer er således i højere grad en forventningsindikator end Dansk PMI.

Forskellen har en vis betydning i fortolkningen af tallene. Dansk PMI må formodes at være bedst til at vurdere aktiviteten i den nuværende periode, mens konjunkturbarometeret må være bedst til at vurdere aktiviteten i den kommende periode. Som indikator kan Dansk PMI fortælle mest om for eksempel industriens omsætning lige nu, mens konjunkturbarometeret i højere grad vil være ledende for industriens omsætning i næste måned. Det gør dog ikke Dansk PMI til en dårligere indikator, idet industriens omsætning først offentliggøres med en forsinkelse på cirka 1 måned. Tværtimod vil Dansk PMI være mindre udsat for kraftige fald som følge af for eksempel usikkerhed på grund af faldende aktiekurser. Et sådant kraftigt fald giver sig ikke altid udslag i et fald i den realøkonomiske aktivitet.

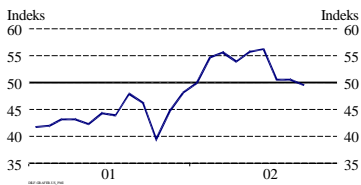
Dansk PMI og industriens omsætning

Dansk PMI har vist sig at være en udemærket indikator for industriens omsætning. Ovenstående figur illustrerer sammenhængen mellem underindekset produktion i Dansk PMI og kvartalsstigningstakten i industriens omsætning. Dansk PMI er i sig selv en ændringsvariabel (virksomhederne spørges om situationen i den nuværende måned i forhold til den seneste måned), hvilket betyder, at der eksisterer en sammenhæng mellem niveauet for indekset og ændringen i industriens omsætning. Opstilling af en model viser, at underindekset for produktion kan forklare over 60% af variationen i industriens omsætning. For mere information om Dansk PMI se baggrundsnotatet "Hvad kan Dansk PMI?" på <http://danskeanalyse.danskebank.dk> eller www.dif.dk.

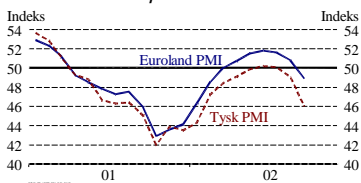
Udenlandske industribarometre

Amerikansk PMI, ISM

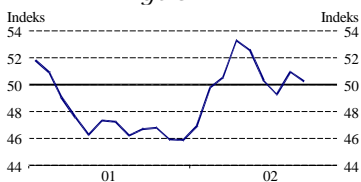
Det amerikanske PMI (ISM) har siden starten af 2000 været præget af den amerikanske lavkonjunktur. Indekset toppede i december 1999. I løbet af 2000 accelererede nedturen i industrien og dermed også i ISM, der i første omgang nåede en bund i januar 2001. Set i forhold til historiske recessioner har den amerikanske industri – afspejlet i ISM - haft svært ved at komme op fra bunden. ISM kravlede meget langsomt op fra meget lave niveauer i løbet af 2001. Efter den 11. september kom en fornyet forværring af stemningen i industrien, og ISM registrerede en af de hurtigste forværringer i indekset nogensinde i perioden august til oktober. Forværringen viste sig imidlertid mest at afspejle en chokefekt, og indekset rettede sig meget hurtigt fra oktober til februar til et niveau, der afspejlede stærk vækst i industrien. Det stærke niveau holdt helt til juni 2002, men i juli skete der et tilbageslag til et mere neutralt niveau. ISM forblev på dette neutrale niveau frem til september, hvilket afspejler pausen i den globale industri.

Europæisk PMI

Efter at tysk og europæisk erhvervstillid led et alvorligt knæk i forbindelse med terrorangrebet mod USA den 11. september 2001, steg tilliden hurtigt hen over årsskiftet. Især ordreindgangen steg markant, og det indikerede kort før sommeren, at vi ville se et relativt stærkt opsving i den europæiske industri. Opsvingets styrke har imidlertid skuffet hen over sommeren, og de seneste måneder er europæisk og tysk PMI faldet kraftigt tilbage. Forventningerne til et opsving har igennem det seneste års tid været lidt lavere for Tyskland end for Euroland som helhed. Denne forskel kan tilskrives, at tysk økonomi som følge af en række strukturelle problemer umiddelbart har et mindre vækspotentiale end Euroland.

Engelsk PMI

Vender vi afslutningsvist blikket mod England, da har britisk industri haft det svært de seneste år som følge af en meget stærk valuta. Selv i perioder hvor verdensøkonomien har haft det godt, har engelsk PMI kun indikeret moderat fremgang i industrien. Uden større bevægelser i valutaen, så vil PMI i Storbritannien i vid udstrækning følge udviklingen i indeksene for USA og Euroland med nogle måneders lag. Faldet i juni og juli, og den efterfølgende stigning i august må tilskrives et ændret sæsonmønster, som følge af den tidlige placering af industriferien i år. Det skønnes, at engelsk PMI har været svagt faldende hen over sommeren, og at indekset har ligget lige over 50 de foregående måneder.

Oversigtstabel

Indeks, sæsonkorrigeret	jan-02	feb-02	mar-02	apr-02	maj-02	jun-02	jul-02	aug-02	sep-02	okt-02
Dansk PMI.....	52,1	52,1	53,4	56,3	53,0	53,3	52,4	52,1	54,0	46,7
Nye ordrer.....	60,6	61,7	60,2	64,2	57,8	58,1	56,3	53,6	54,9	44,4
Produktion.....	58,0	53,1	60,0	58,6	57,2	53,7	59,0	56,7	56,7	47,1
Beskæftigelse.....	43,0	46,0	42,8	47,9	48,7	45,7	42,6	49,6	48,2	42,9
Leverandørers leveringstid.....	47,6	51,9	50,7	49,7	52,0	52,4	52,9	56,5	54,1	47,6
Lager af indkøbte produkter.....	42,9	42,6	47,6	46,7	39,7	41,3	47,4	35,9	51,1	43,5
Indkøbspriser.....	28,4	38,2	44,4	60,1	42,7	72,6	54,3	51,4	57,7	60,3
Indkøbt mængde.....	50,4	58,7	60,7	60,9	51,5	49,6	46,0	56,0	50,3	50,8
Lager af slutprodukter.....	41,7	44,0	49,8	49,7	48,2	47,6	52,3	33,5	56,9	45,0